

Niemand overtuigt mij van het tegendeel! ó over de dwaasheid van verstandige discussies

Een tijdje geleden had ik een gesprek met een broeder over een heet hangijzer in onze geloofsgemeenschap. Hij vermoedde dat ik er anders over zou denken dan hij deed. Voor we in gesprek gingen zei hij heel nadrukkelijk: òJe moet één ding goed begrijpen. Ik heb mijn mening. En niemand overtuigt mij van het tegendeel!ö. Bijna was ik boos geworden. Het klonk zo vreselijk dom en eigenwijs. Maar nog net op tijd dacht ik: die man heeft gelijk! Zo gaat dat met ons, met hem en met mij. Als het gaat over zaken die je heel diep raken, praat niemand je een andere mening aan.

Een spelletje schaak

Veel gemeentelijke discussies hebben iets van een spelletje schaak. De partijen zitten elk aan een kant van de tafel achter hun stukken. Ze schuiven Bijbelteksten, theologische argumenten en artikelen uit de gemeentelijke statuten als pionnen over het bord. Zulke discussies zijn geestelijk uitzichtloos. Op zijn hoogst kun je de discussie winnen. Maar tegelijk verlies je de broeder of zuster aan de andere kant van het schaakbord. De verliezer van het spelletje schaak voelt zich machteloos, niet begrepen, onrecht aangedaan, en bijt voor zichzelf nog hardnekkiger vast in zijn eigen standpunt.

Op twee niveaus

In discussies houden we elkaar grondig voor de gek. We doen alsof het gesprek beslist wordt met Bijbelteksten en geloofsargumenten. We spelen het spel met deze stukken. Maar daar achter zitten we zelf, met onze ervaringen, onze geloofstraditie, onze gevoelens. Met deze dingen komen we niet aan zet. Maar ze zijn, als het om de praktische uitkomst gaat, vaak belangrijker dan de argumenten waarmee we het spel spelen. In een gesprek tussen gelovigen over een verschil in inzicht zijn twee dingen aan de orde: *de zakelijke mening*, voorzien van Bijbelse argumenten, en *de eigen identiteit*. Je eigen identiteit! Je bent iemand. Je bent op een bepaalde manier tot geloof gekomen. Bepaalde ervaringen in de persoonlijke omgang met God en in de gemeente hebben je als christen gevormd. Deze en soortgelijke zaken hebben je gemaakt tot wie je bent. En je meningen passen daarbij. Zoals een overall past bij een loodgieter en een krijtstreepjes-kostuum past bij een directeur. Dat is het probleem van discussiëren over bepaalde meningen: je kunt sommige meningen niet opgeven zonder je eigen levensgeschiedenis op te geven. Een christen die de verschrikkingen van de bezettingsjaren 1940-1945 heeft meegemaakt en de bevrijding door de geallieerde legers als een bevrijding van Godswege heeft beleefd, zal hierdoor sneller anders over de modernisering van de NAVO-kernmacht praten dan een christen die deze ervaring niet heeft. Ze discussiëren samen over Mat. 5 (de navolging van Jezus) en over Rom. 13 (over de overheid). Maar er is veel méér in het spel dan een juiste uitleg van deze Bijbelgedeelten. Het gaat ook om de eigen gelovige identiteit, die in de uitleg van deze teksten verdedigd wordt. Iemand is opgegroeid in een christelijk gezin, waarin vader op een heel positieve wijze hoofd van het gezin was en op een zegenrijke manier de toon aangaf en de beslissingen nam. Zijn gesprekspartner is opgegroeid in een christelijk gezin waarin moeder op even zegenrijke manier geestelijk leiding gaf. Deze verschillende ervaringen, waardoor mensen geworden zijn die ze zijn, zullen een belangrijke rol spelen als ze van mening verschillen over de plaats van de vrouw in de gemeente. Ze discussiëren over 1 Cor. 14:34. Maar het gaat over méér dan de juiste uitleg van dit vers. Het gaat ook om de eigen gelovige identiteit.

Discussies winnen en mensen winnen

Discussies - ook discussies over Bijbelteksten - maken niemand tot een ander mens. We kunnen als christenen nog jaren met elkaar discussiëren en debatteren over kernbewapening, de vrouw in de gemeente, euthanasie, abortus etc. etc. Het zal weinig uithalen. De discussies zullen ons op een bepaald ogenblik alleen van elkaar vervreemden. De dichteres Maria de Groot zei over de eindeloze debatten die theologen sinds de tweede wereldoorlog over Israël houden: òJullie praten daar zo lang over, omdat jullie nog nooit om Auschwitz gehuild hebbenö. Soms moet een mens tot diep in de fundamenten van zijn bestaan geschokt worden om overtuigd te worden. Dan lever je niet alleen je mening in, maar ook jezelf. Wie tot tranen toe bewogen wordt begrijpt vaak meer van een moeilijk probleem dan wie er over debatteert. Omdat hij daarin zelf bewogen wordt. Mening en inzichten kunnen nog ter discussie gesteld worden. Maar geen mens stelt zichzelf ter discussie. Kan een mens dan nooit veranderen? Zeker wel! Als hij tot diep in zijn ziel geraakt wordt kan hij er toe komen zijn identiteit in te leveren. De bijbel noemt dat *bekering*. Bekering is een persoonlijke crisis, waarin je zo fundamenteel geraakt wordt en door God met je hele hebben en houden ter discussie gesteld wordt, dat je je identiteit uit handen geeft. Misschien moeten we eerst tot in onze botten voelen wat het kernwapenprobleem inhoudt, misschien moeten we - als het gaat over abortus en euthanasie - eerst ons hart zich in ons binnenste omdraaien, misschien moeten we - als het gaat om de plaats van

de vrouw in de gemeente - eerst het schaamrood op onze kaken voelen over al ons gepraat, vóór we er echt uitkomen. We discussiëren over meningen, en achter die meningen blijven we onszelf en bevestigen onszelf met onze argumenten. Alleen God kan ons tot in onze fundamenten in een crisis brengen waarin we een ander mens worden.

Olof de Vries